

ÔN TẬP VĂN BẢN TỪ TUẦN 25 – TUẦN 35.

I. QUÁ TRÌNH VĂN HỌC VÀ PHONG CÁCH VĂN HỌC.

1. Nhận diện quá trình văn học.

- Văn học luôn luôn có sự vận động và biến đổi.
- + Diễn tiến của văn học như chính thể qua các thời kì lịch sử là quá trình văn học. Luôn có sự vận động và biến đổi.
- + Mọi quan hệ giữa thời kì và giai đoạn.
- Quá trình văn học là sự vận động chính thể.
- + Tất cả các tác phẩm:
- + Tất cả các hình thức tồn tại.
- + Tất cả thành tố của đời sống văn học.
- Quá trình văn học tuân theo những quy luật chung:
- + Văn học phải gắn bó với đời sống. Mỗi một tác phẩm đều có sự đổ bóng của thời đại.
- + Văn học phát triển trong sự kế thừa và cách tân. Luôn có sự kế thừa chứ không đứt đoạn thậm chí sự kế thừa và phát huy còn thể hiện trong cùng một tác giả.
- + Văn học phát triển trong sự bảo lưu và tiếp diễn. Văn học không chỉ có yếu tố truyền thống mà còn tiếp biến văn học nước ngoài.

2. Trào lưu văn học:

- Nhận diện về trào lưu văn học:
- + Là một hoạt động nổi bật trong quá trình văn học.
- + Trong một trào lưu có thể bao gồm nhiều khuynh hướng và trường phái.
- + Có thể tồn tại hiện tượng không trào lưu văn học nhưng vẫn có khuynh hướng và trường phái.
- Các trào lưu văn học lớn trên thế giới.
- + Văn học Phục Hưng: Là văn học của Châu Âu thế kỉ XV – XVI. Văn học Phục Hưng luôn đề cao vẻ đẹp, cá tính con người, đề cao giải phóng con người.
- + Chủ nghĩa cổ điển: Ra đời ở Châu Âu và thịnh hành ở thế kỉ XVIII. coi trọng vẻ đẹp lý tưởng, đề cao lý trí.
- + Chủ nghĩa lãng mạn: Đề cao khát vọng, ước mơ đề cao trí tưởng tượng của con người.
- + Chủ nghĩa hiện thực phê phán: Thiên về nguyên tắc khách quan, xây dựng những nhân vật điển hình trong hoàn cảnh điển hình.
- + Chủ nghĩa hiện thực Xã hội chủ nghĩa: Là quá trình phát triển của chủ nghĩa hiện thực. Đề cao vai trò của nhân dân.
- + Chủ nghĩa siêu thực: ra đời ở thế kỉ XX ở Pháp. Quan niệm thế giới trên hiện thực mới là mảnh đất của sự sáng tạo.
- + Chủ nghĩa hiện thực huyền ảo: Được ra đời sau Chiến tranh thế giới thứ hai.
- + Chủ nghĩa hiện sinh: Ra đời ở Châu Âu sau thế chiến thứ hai. Tập trung ra đời về đời sống của con người như một sự tồn tại huyền bí, xa lạ và phi lý.
- Trào lưu văn học ở Việt Nam:
- + Trào lưu văn học ở Việt Nam xuất hiện lần đầu tiên vào khoảng những năm 30 của thế kỉ XX với chủ nghĩa lãng mạn và chủ nghĩa hiện thực phê phán.

++ Chủ nghĩa lãng mạn: Thạch Lam, Nguyễn Tuân, Xuân Diệu, Huy Cận.

++ Chủ nghĩa hiện thực phê phán: Ngô Tất Tố, Nam Cao, Vũ Trọng Phụng, Nguyễn Công Hoan,...

+ Sau Cách mạng tháng Tám chúng ta xuất hiện chủ nghĩa hiện thực Xã hội chủ nghĩa: Hồ Chí Minh, Tố Hữu, Nguyễn Minh Châu, Chế Lan Viên,...

3. Khái niệm phong cách văn học.

- Phong cách văn học là những nét riêng biệt, độc đáo của một tác giả trong quá trình nhận thức và phản ánh cuộc sống, thể hiện trong tất cả nội dung và hình thức của từng tác phẩm cụ thể.

- Tài nghệ người nghệ sĩ trong việc đưa một cái nhìn mới mẻ về cuộc đời thông qua phương thức, phương tiện nghệ thuật.

- Phong cách in đậm dấu ấn dân tộc và thời đại.

4. Biểu hiện của phong cách văn học:

- Phong cách văn học thể hiện qua cách nhìn, cách cảm, giọng điệu.

- Đề tài, chủ đề, hình ảnh, nhân vật, tứ thơ, cốt truyện.

- Phương thức thủ pháp kĩ thuật: ngôn ngữ, kết cấu, thể loại, ngoại hình, nội tâm.

- Sự đa dạng mà thống nhất.

II. BẢNG HỆ THỐNG CÁC TÁC PHẨM

STT	TÊN TÁC PHẨM	TÁC GIẢ	TÁC PHẨM	NỘI DUNG/NGHỆ THUẬT
1	THUỐC	Lỗ Tấn - Là một nhà văn lớn của văn học Trung Quốc. - Ông dùng ngòi bút để phanh phui các “căn bệnh tinh thần” và kêu gọi mọi người tìm phương thuốc chữa chạy, không được “ngủ say trong cái nhà hộp bằng sắt không có cửa sổ”.	- Thuộc được viết vào năm 1919, đúng lúc phong trào Ngũ Tứ bùng nổ. Tác phẩm được in trong tập Gào thét. - Năm 1919, đây là giai đoạn đất nước Trung Hoa bị các đế quốc Anh, Nga, Pháp, Đức, Nhật xâm xé. Xã hội Trung Quốc biến thành xã hội nửa phong kiến, nửa thuộc địa nhưng nhân dân lại an phận chịu nhục. Đó là căn bệnh đờn hèn, tự thỏa mãn mà những người cách mạng hoàn toàn xa lạ với nhân dân.	* Giá trị nội dung: Chủ đề tư tưởng của tác phẩm cũng chính là quan điểm sáng tác của Lỗ Tấn: ông đau nỗi đau của dân tộc Trung Hoa thời cận đại: nhân dân thì “ngủ say trong cái nhà hộp bằng sắt không có cửa sổ”, người cách mạng thì “bôn ba trong chốn quạnh hiu”. * Giá trị nghệ thuật: - Truyện có lối viết cô đọng, súc tích, giàu hình ảnh mang ý nghĩa biểu tượng: chiếc bánh bao tẩm máu người, vòng hoa trắng, con đường mòn,... - Cách xây dựng nhân vật đặc biệt: Không đặt nhân vật cách mạng vào vị trí trung tâm mà đặt sau các nhân vật quần chúng, nhằm nhấn mạnh vào chủ đề tư tưởng: Thức tỉnh quần chúng. - Cách kể chuyện theo ngôi thứ ba nhưng nhiều đoạn lại chuyển điểm nhìn sang trần thuật nhân vật làm cho truyện sinh động hơn.
2	SỐ PHẬN CON NGƯỜI	Sô – lô – khốp. - Ông là nhà tiểu thuyết tài năng và là một trong	- Truyện ngắn được sáng tác năm 1957, sau khi cuộc chiến tranh vệ quốc vĩ đại	* Giá trị nội dung: Tác phẩm chứa đựng một nội dung sâu sắc về triết học và thẩm mỹ, mang giá trị nhân văn sâu sắc: sức mạnh tinh thần, tình yêu thương

		<p>những nhà văn lớn nhất thế kỉ XX của nước Nga, được nhận giải Nô-ben năm 1965.</p> <p>- Ông theo đuổi lối viết đúng với sự thật; kết hợp giữa chất bi và hùng, chất sử thi và tâm lí; bám sát các vấn đề số phận đất nước và số phận cá nhân.</p>	<p>kết thúc.</p> <p>- Tác phẩm là truyện ngắn xuất sắc đánh dấu bước chuyển trong nhìn nhận chiến tranh và khám phá tính cách Nga; được đánh giá là một tiêu anh hùng ca.</p>	<p>có thể cứu vớt con người và nhờ nó, con người có thể vượt qua sự tàn phá, hủy diệt của chiến tranh, xây dựng cuộc sống tự do, yên lành.</p> <p>* Giá trị nghệ thuật:</p> <p>- Cách kể chuyện giản dị nhưng chứa đựng sức khái quát rộng lớn chân thực và sâu sắc.</p> <p>- Nhân vật được xây dựng và miêu tả đặc sắc, sinh động.</p>
3	ÔNG GIÀ VÀ BIỂN CẢ	<p>Hemingway</p> <p>- Hemingway là nhà văn Mĩ nổi tiếng thế kỉ XX, người góp phần đổi mới lối viết truyện, tiểu thuyết của nhiều nhà văn trên thế giới. Năm 1954, ông được trao giải thưởng Nô-ben về văn học.</p> <p>- Dù viết về đề tài nào ông cũng nhằm mục đích: “Viết một áng văn xuôi đơn giản và trung thực về con người”.</p> <p>- Ông là người đề ra nguyên lý tảng băng trôi.</p>	<p>- Ra đời năm 1952, sau 10 năm ông sống ở Cu-Ba. Đây là cuốn tiểu thuyết ngắn nhưng có ý nghĩa quan trọng nhất trong sự nghiệp của Hê-minh-uê, có ý nghĩa như di chúc nghệ thuật của ông.</p> <p>- Đoạn trích nằm ở cuối tác phẩm, kể về việc ông lão Xan-ti-a-gô đuổi theo và bắt được con cá kiếm.</p>	<p>* Giá trị nội dung:</p> <p>Hình ảnh ông lão đánh cá đơn độc, dũng cảm săn đuổi con cá lớn nhất đời là một biểu tượng về vẻ đẹp của ước mơ và hành trình gian khổ để biến ước mơ thành hiện thực. Sự chuyển hóa bức tranh với những nét trần trụi, chân thực, giản dị sang một lớp nghĩa hàm ẩn chính là sự thể hiện nguyên lý “tảng băng trôi”.</p> <p>* Giá trị nghệ thuật:</p> <p>- Cách viết dung dị, lời văn có nhiều “khoảng trống”</p> <p>- Hình tượng được lựa chọn kĩ lưỡng, mang tính biểu tượng và đa nghĩa.</p> <p>- Nghệ thuật độc thoại và độc thoại nội tâm.</p>

III. TIẾP NHẬN VĂN HỌC.

1. Khái niệm:

- Tiếp nhận văn học là hoạt động tích cực của cảm giác, tâm trí để biến văn học thành thế giới nghệ thuật trong tâm trí mình.

2. Tính chất của tiếp nhận văn học:

- Tiếp nhận văn học thực chất là một quá trình giao tiếp:

+ Khi người đọc đón nhận được thông điệp mà tác giả muốn nói thì chúng ta chính là tri âm

+ Tiếp nhận còn là một sự đối thoại để con người có thể bày tỏ những suy nghĩ của mình khi đọc các tác phẩm văn học.

- Tính chất cá thể hóa, tính chủ động, tích cực của người tiếp nhận: Mỗi người đọc đều có thể trở thành một

người đồng sáng tạo với tác giả phụ thuộc vào năng lực, tư tưởng, thị hiếu, kinh nghiệm sống.

- Tính chất đa dạng không thống nhất
- + Sáng tạo tác phẩm: Duy nhất không thể thay thế được
- + Tiếp nhận tác phẩm: Vô cùng đa dạng.

3. Tiếp nhận trong đời sống văn học.

a. Các cấp độ tiếp nhận văn học

- Chỉ tập trung vào những nội dung cụ thể, nội dung trực tiếp => Tiếp nhận chỉ dừng lại ở tiếp nhận bề mặt.
- Tập trung vào nội dung tư tưởng
- Chú ý đến cả nội dung và hình thức thể hiện.

b. Nâng cao năng lực tiếp nhận.

- Nâng cao hiểu biết
- Đồng cảm, thấu hiểu
- Chủ động, sáng tạo.

IV. CÁCH LÀM MỞ BÀI KẾT BÀI TRONG BÀI VĂN NGHỊ LUẬN.

1. Mở bài:

- Thông báo chính xác, ngắn gọn vấn đề nghị luận: Một trong những lỗi mở bài là dẫn dắt quá dài nhưng lại không thông báo chính xác vấn đề nghị luận.
- Gợi hứng thú của vấn đề.

2. Kết bài:

- Thông báo về sự kết thúc của việc trình bày vấn đề.
- Nêu đánh giá khái quát của người viết về vấn đề
- Gợi liên tưởng sâu sắc.